

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Elofizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre . . .	10 kor. — fill.	Egy évre . . .	10 kor. — fill.
Fél évre . . .	5 . . .	Fél évre . . .	8 . . .
Negyed évre . . .	3 . . .	Negyed évre . . .	4 . . .
Egy óra . . .	1 . . .	Egy óra . . .	70 . . .
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MORICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes r
 megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor
 4 fillér.

Kereskedők és iparosok.

Magyarország iparosainak nem először hangoztatott véleménye az, hogy a kereskedelmi és iparkamarák mai szervezetükben nem szolgálják kellőleg a magyar ipar védelmét, hanem inkább a sok tekintetben internacionális kereskedelmét. A mai kereskedelmi és iparkamarák élén majdnem mindenütt a kereskedő-osztály vezető férfiai szerepelnek, a kiknek természetesen első törekvése a tisztán kereskedelmi érdekek védelme, még akkor is, ha ez az ipari érdekek rovására történik. Ez az oka annak, az iparosok, különösen a kisiparosok köréből ismételt felhangzó kívánságnak, hogy a kereskedelmi és iparkamarák kettéválasszassanak külön kereskedelmi és külön iparkamarákra. Ez a kívánság annál jogosabb, mert az állam kereskedelmi kormányzatában is a kereskedelmi és iparkamarák véleményei vétevéen figyelembe, ezen vélemények alapján sokszor a legméltányosabb ipari követelmények sem érvényesülnek, a minnek több évtizedes következménye, hogy a magyar kisipar ugyszólván az egész ország területén tönkrement s az egykor virágzó vidéki iparos városok hazafias magyar iparossága koldusbotra jutott.

Ady Endréről.

Irta: **Szabad Hajdu.**

Az ösmert nevű váradi ujságíróról, ifju irótársamról irok néhány sort, mielőtt a nekem tetsző egyik versét, az ő utólagos jóváhagyása mellett közölném.

Nem czimboraságból irok felőle. Hisz mi letten nem is ösmerjük egymást. Amennyiben pedig írásainkból ösmerhetjük egymást, ez az ösmeretség korántsem kapcsolta össze a lelkünket . . . Sőt Ady irótársamnál, mint az heves ifjunál természetesebb is, többször élesebben tört ki az ellenszenv. De előttem az őszinte ellenszenv tisztetreméltóbb, mint az alattomban áskálódó hamis barátság, azért ellentétes irányunk, az írásunkban dicsőített elvek, eszmények ellentéte daczára is érdekel olvasgattam az Ady E. lavaként izzó, de, sajnos, többször lávaként is pusztító cikkekelyeit; melyek azt a meggyőződést gerjesztették bennem, hogy Ady Endre tehetségét rosza fordítja. Pusztít, rombol, tagad, csufolkodik, gyűlölködik azon körben: meddig ereje hat és éppen azokkal szemben mostoha, kiknek véréből származik, kiknek egyéb bűnök nincs, minthogy daczára a Vázsonyi-féle ujmodi

Hogy a kereskedelmi és ipari érdekek nincsenek mindig harmoniában a mai kamarai rendszerben ennek kézzelfogható bizonyosságát adta az ország kereskedelmi és iparkamaráinak az a nagy küldöttsége, melyet a napokban Lánczy Leó udv. tanácsos vezetett az igazságügyi, a kereskedelemügyi miniszterek és Széll Kálmán miniszterelnök elé.

Ez a küldöttség tudvalevőleg az új polgári perrendtartási javaslat amaz intézkedésének kihagyását kérte, hogy a könyvkivonatokra alapított követelések, részletfizetések csak az adós, az alperes lakóhelyén illetékes bíróságnál legyenek perelhetők, ne úgy, mint eddig történt, kizárólag a felperes kereskedő illetékes bíróságánál. A visszaéléseknek egész tengeráradata birta az igazságügyminisztert arra, hogy ezt az intézkedést bevegye a javaslat 34-ik szakaszába. Hány lelkiismeretlen budapesti kereskedő küldött kierőszakolt megrendeléssel használhatlan, silány portékát vidéki iparosoknak, melyet azután vissza nem vett, hanem értékeért sietett beperelni vidéki megrendelőjét a budapesti bíróságnál, okozván annak rengeteg költséget s nem egy kis embert tönkretéven ily módon. Hogy a részletfizetésre történt gépvá-

sárlásoknál egyes gépraktáros kereskedők milyen hajmeresztő visszaéléseket követtek és követnek el ily módon, arról ezer és ezer példa olvasható, melyet koldussá tett vidéki, falusi emberek könyeikkel irtak be a nyilvánosság panaszkönyvébe. És habár megengedjük, sőt el is hisszük, hogy bizonyos kereskedőknek nemcsak kellemesebb, de hasznosabb is, — ha számla követelésüket Budapesten pörölhetik, de határozottan kárára, sőt veszélyére van ez a vidéki megrendelőknek, iparosoknak.

Ha a vidéki iparost az a budapesti kereskedő Budapesten pörli, akkor az a legtöbb esetben, kellő jogvédelem hiányában, ki van szolgáltatva a felperes saját javára irányuló előadásának. Ha azonban azt a vidéki kisiparost az ő városabeli bíróságnál lesz kénytelen pörölni az a fővárosi kereskedő, akkor ennek megadatik az alkalom igazának védelmére s legtöbb esetben beigazolhatja, hogy az az áru, a miért pörlik, silány, hasznavehetetlen és az ő megrendelésének teljesítése megkárosítására irányuló módon történt. Kell-e ezek után bizonyíték még arra, hogy az ipar- és kereskedelmi kamaráknak a polgári perrendtartási javaslat 34. §-a elleni moz-

piros lobogónak, hűségesek a magyarföld és a magyarfaj cziczomázatlan erős Istenéhez. Noha, Ady Endre szerint, „honkanászok“, hülyék az ilyenek, mert a világpolgárság piaczi csurapéjéért nem akarják kifordítani önmagukat a magyarbörből . . . Pedig Ady Endre is ebben a bőrben született és saját példájából okulhat, minél inkább szabadulni akar belőle, annál inkább pusztul, sorvad az ereje és a vedlésnél tovább nem viheti. És a születéssel együtt fakadt, a családi tüzhelylyel együtt melengtetett, a neveléssel együtt fejlesztett nemzeti eszményeket tagadván, azokat végleg nem irthatja ki és bármily tarka-barka idegen köntöst ölt is magára, az idegen Istennek sem férközhetik közelébe.

Mi vár így reá? Csalódások, Késői bánat. Erőt, tehetséget, emésztő meddő küzdelem. A meghasonlás.

És midőn az ősi erős éltető napsugárt megveti, tévelyeg. Hová vezetheti az utja? Görögtüzes, jégvirágos, rideg, hideg idegen világba . . . Midőn becsapódott mögötte a kriptá ajtó — ime a küzdés vége — jégtónusról, megközelíthetetlenül vigyorog reá a vágyván-vágyott eszmény, a nehéz arany és gyémántköntösös idegen bálvány Isten, mely érzéketlen iránta . . . Ekkor majd azokról

a csufolt, meztagsadott mezőkről életvígasztaló ereklyeként hatna egyetlen mezei, árva virágszál is . . .

Es higgyétek el, de higgye el nekem azt különösebben Ady Endre is, az én lelkemben az ellenszenv zordon hurja már engedett, sőt — midőn vergődéseit figyelem — részvétté lágyult át. Görögtüzes, jégvirágos világ az övé, melyben a muló, maradandó hatás nélküli diadalokat áldozatként dobott szive véresöppjei árán erőszakolja ki Ady, az ujságírás Molochjának karmai között vergődő magyar költő.

Azt is feltételezem, hogy latszólóg nem ilyen csüggesztő az Ady Endre helyzete. Nevetgélve, búfelejtő poharakat koczingatva, mesterséges izgalmak által mámort erőszakolva, ujságírói szertelenkedések miatt olesó tömjénben förösztve, elégedettséget, derüt színlelve éli az Isten kísértés sorvasztó napjait, de mindez csak áltatás. Áltatása a környezetnek, áltatása önmagának . . . Mind ezt pedig nem bizonyítom mással, mint Ady Endrének alább következő gyönyörű költeményével, melyet Dankó Pistáról irt és melyben keservesen, őszintén jajdul fel az ő sok vesztett reménye és az ő természetellenesen temetgetett, hiába temetgetett szenvedő magyar lelke . . .

galma különösen a vidéki kisiparos osztály érdekei ellen irányul?

Hogy a kamarák mai rendszere egyáltalán nem alkalmas arra, hogy abban az ipari érdek is oly védelemben részesíttessek, mint a kereskedelmi érdek, annak a felhozott eset csak egy bizonyítéka. Általános szempontból nagyobb, életbevágóbb két gazdasági ág közötti összeütközés az Ausztriával való gazdasági viszonyunk rendezésénél. A magyar iparnak, különösen a vidéki kisiparnak érdeke az önálló vámterület s az, hogy külföldről Magyarországra hozott ipari termékekre oly vám szabassék, melylyel megnehezítsék a bel-földi iparral való versenyt. A kereskedelemnek az iparral szemben éppen az az érdeke, hogy minél kevesebb legyen a forgalmat nehezítő vám és nagyobb a vámterület. Hogy ez a két, magában véve jogosult, de merőben ellentétes érdek egy és ugyanazon szervezetben képviseltetik, ez is csak a mai kamarai rendszer szerencsétlen összealkotásában leli magyarázatát.

De menjünk tovább. Az egész ország hangzik az iparosok panasz szavától, hogy az egykor virágzó magyar kisipart a szabad iparnak törvénybe iktatása tette fönkre. A czéhek védbástyái voltak egykor a magyar kisiparnak. E védbástyákat leromboltuk, de a nélkül, hogy újabbat emeltünk volna helyette. Az önálló magyar kisiparos osztály anyagi függetlensége elveszett s a ki még kenyeret akar enni a tanult kisiparosok közül, az beáll hivataloszlógnak, urasági inasnak, vagy gyári munkásnak. Miért? Mert egy-egy városban külföldről hozott kész-

árakkal, például czipész boltot nyit egy jövevény s kiváltva az iparigazolványt, mindjárt lesz czipész-mester is. Egy év, két év, és ez tönkreteszi az egész város czipésziparosságát, mert jobb árut nem ad ugyan, de olcsóbbat. A vidéki könyvkereskedő eddig megélt a könyvkereskedésből is, de most nyomdász és könyvkötőmester is és mert jobban bírja, tönkreteszi a városbeli régebbi nyomdász- és könyvkötő ipart. Ez így megy az egész vonalon. Nem akarják a kisiparosok a czéhrendszert visszaállítani, de méltán kérdehetik, tettek-e a kereskedelmi és iparkamarák eddig valamit (kevés dicséretes kivétellel) annak a sok ezer magyar iparos által hangoztatott kiválságnak megvalósítására, hogy egyes iparágak gyakorlása szakképzettséghez köttessék?

Tettek-e most, mikor az ipartörvény revíziója előtt állunk? És tettek-e a kereskedelmi és iparkamarák valamit arra, hogy az iparosok fogyasztási és értékesítő szövetkezetbe állva, védekezhessenek az őket fojtogató, egészségtelen konkurrenzia ellen? Sajnos, eltekintve néhány kivételtől, nem tettek. Sőt a szövetkezeteket kiátkozták. A kisiparosok valóban elérkezettnek tekintik a 12-dik óráját annak, hogy a kereskedelmi és iparkamarák mai lehetetlen rendszerével leszámoljanak, mert a kisipar a hiányzó erőteljesebb érdekképviselő és erélyesebb védelem hiányában mihamar befejezi útját a pusztulás lejtőjén, a kamarai rendszerben pedig nem találja meg azt a védő gondoskodást, a mely lábra állithatná.

De ime beszéljen az én igazságaim mellett maga a költemény, a mely részben, a költői lélek legmélyéből fakadt önvallomásnak illik be.

Kanyargó Ért mentén fekete magyar föld
Volt az én testemnek életet adója,
Földből élő ember az édes apam is,
Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla
Magyar ott a sikon, szívig magyar minden,
Magyar a vér is még az én ereimben,
Hej, hogy olyan ritkán emlékszem meg róla!
Hej, hogy messze tölem az Ért mosta róna,
Nem tehetek róla! . . .

Én rólam talán ezt eleve rendelték,
Fáradt volt a lélek, hogy belém lehelték,
Novemberi nap volt, sárgult már a róna,
Nincs bennem elég tűz, nem tehetek róla!
Én bennem csak vágy van, messze-messze
(szálló,

Valami névtelen, valami borzalmas,
Valami sóvárgó . . .
Ugy-ugy agyonhajszol, ugy-ugy kerget innen,
Ugy-ugy húz magához az idegen Isten:
Keletről szakadt törzs napnyugatra szállnék,
Fénynek teremtődtem s árnyék lettem . . .
árnyék . . .
Nincs bennem magyar tűz — mea culpa —
(nincsen . . .

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az Isten!
Kanyargó Ért mentén . . . Oh szálj csak rám
(álom! —

Lássam meg a multat. Aranyozott szárnyon
Borulj rám: hadd tudjak gyermek módra
(sirni,
Szálljon meg oly kéj, mit nem lehet elbirni.

Tele van a szívem . . . Holdas enyhe éjjel,
Mámorossá tesznek erős vadvirágok,
Kábultan pihenve hallgatok egy nótát,
Gyermek szememből a könnyű szivárog,
Egyszerre szakad rám, kárhozat és éden;
Leányok nótáznak csendes falu végen.
Reszket mellettem a vadba oltott róza . . .
Ó szent, égből lopott, magyar lelkű nóta . . .

Magyar Dankó Pista, áldjon meg az Isten,
A kinek a lelke elvagyódik innen,
A kit kerget, hajszol, sóvár, beteg vágya,
A kinek a lelke magyar földön árva.
Megmenti, megtartja a te magyar lelked,
A te nagy bánatod, a te nagy szerelmed,
A te duhajságod, a te kaczagásod . . .
Visszaadtál nekem egy vesztett világot! . . .

Kanyargó Ért mentén fekete magyar föld
Volt az én testemnek életet adója,
Földből élő ember az édes apam is,
Olyan rég nem szóltam magyar szóval róla.
Visszajött az üzőt agyonhajszott lélek,
A mit csak álmodtam, a mibe c ak hittem!
Magyar Dankó Pista, áldjon meg az Isten,
Hogyne szeretnélek, hogy ne éltetnélek! . . .

Ady Endre.

Szenzációk és tanulságok.

(—II—) Kevés embert érdekel az a különben is jelentéktelen esemény, hogy a rendőrség tegnap letartóztatott Aradon egy tanítót, a ki Nagybanán régebben elsikkasztott egy pár száz korona tandíjat. Lehetetlen, hogy némi szánalmat ne érezzünk ez iránt az ember iránt, aki azért vetemedett bűnre, mert csekély fizetéséből nem tudta fönartani családját. A bíróság talán figyelembe veszi ezt az enyhítő körülményt és kisebbre szabja a büntetést. De a sujtó ítélet el nem marad, nem szabad, hogy elmaradjon, mert a megtorlatlan bűn olyan, mint a szabadon tenyésző bacillus: növekszik, szaporodik, tovább fertőztet.

Tegnap óta Arad felé irányul az ország figyelme. Szomorú szenzációja van a városnak, egy évtized óta talán az ötödik e fajta szenzáció. A szabadsághősök vérével megszentelt földhöz szeny, mocsok tapad és a „sikkasztók fészke“ lett a „vértanúk városából.“

Mikor a legujabb sikkasztás első hire elterjedt, megdöbbenek az emberek: egy aradi Cato sikkasztott! Tíz nappal előbb még ezeken és ezeken tettek volna érte tűzbe a kezüket. Ma följajdul ez a sok ezer ember, a sziveket megmérhetetlen keserűség tölti el: újból ledült egy bálvány. A tömeg megriad, bizalmatlanul néz már az egek felé is: hát mindenütt hamis istenek uralkodnak?

És ekkor előállnak a bálvány papjai és kenetteljes szavakkal szólnak: Ne rugdost meg az arany borjut, amely a sárba zuhant; de törd porrá az anyagát, amely olyan szépen csillogott. Tisztítsd meg, fényesítsd ki újból s ragyogni fog megint, ha rasüt a népszerűség napja. Emeld fel a földről, állítsd magas talapzatra, borulj le előtte és imádd! Hisz ő nem vett el mást, csak a hitedet, a lelked nyugalmát, a szived bizalmát. A pénz, amit oltárára raktál, az megtérül, azt megtérítjük.

Ne hallgassatok rájuk emberek; rossz proféták ezek; nem a ti lelketek apolják ők, csak a bálvány uralmát erősítik. A pénzt megtérítik . . . Hát csak a pénzekért remegtek? Hát nincs ti nektek más vesztegetek, bizalmatokat, megzavart nyugalmatokat? Bálványimádók, bűnösök városa lesz ez, ahol éltek; pirulnotok kell az igazak előtt és magzataitok hetediziglen fognak szegyenkezhetni apáik vétke miatt.

Zuzzátok porrá az arany-borjut, szórjátok szét az anyagát, tagadjátok meg és üz-zétek el magatoktól álnok papjait. Aztán verjétek bűnbánóan a melleteket, ordítsátok: culpa, mea culpa! és forduljatok a becsületesség, a tiszta igazság oltára felé.

. . . Igaz. Egészen elfeledkeztem a szegény tanítóról, a kit tegnap becsukott a rendőrség azért a pár száz koronáért, amit kenyérré sikkasztott. Hiába szánom a szegényt, nem segít rajta semmi; el fogják itélni. Ezt rendeli a törvény, ez lesz az igazság.

Hát vajjon a nagy sikkasztóval mi fog történni? Elégtételt nyer-e a megsértett jogrend és elveszi-e méltó büntetését az, aki több mint 300 ezer koronát sikkasztott s éveken át visszaélt a beléje helyezett bizalommal

A tanítót becsukták és egy hang nem emelkedett védelmére; a bangigazgató szabadlábon van és hatalmas barátai egokig ható jajveszékléssel akarák etnyomni a törvény szavát. Átkozzák a börtönt, amelynek örvényei elnyelik a pénzt és szidják a rossz szellemet, a gazdagodási vágyat, amely Böhm Adolfot, a színbeccületes, nagylelkű

emberbarátot az örvény felé vitte. Bűnös a sors, amely ilyen végzetet szánt neki és átkozott a „szegénység“, amelyet ez a nagy ember nem tudott elviselni.

Nem állítanak, kérem, szobrot Böhm Adolfnak, mint a kor ártatlanul meghurcolt, sorsüldözött vértanujának? Olvasom az életrajzát és megijedek a nevetséges vádtól; hisz ez egy szent, munkás férfi, akit az emberiség nem méltányolt eléggé. Kevés pénzt bíztak rá; hisz az ilyen emberre nem százezreket, de milliókat kell sikkasztani. És ha kitudódik róla ez a kis szenvedélye, ne zudítsátok rá az alaptalan bosszú áradatát, hanem állítsátok még magasabb talapzatra, hogy a feidühödt nép, amely le akarja rántani, ne érjen fel hozzá.

A tanító ellenben gazember, azt zárják be, a szenvedjen meg.

A 300 ezer koronás sikkasztást ki fogja beverni a bank, ki fogja heverni hihetőleg hamar az aradi pénzpiacra is; de azt az erkölcselenséget, amelyet ez az ügy fölszínre vetett, meg fogja sanyalni Arad város. Az a közönség, amelyet ilyen visszaélés nem háborítana fel, amely melegséget találna az ilyen sikkasztó számára és föl akarna tartóztatni a sujtó igazságszolgáltatást, nem tisztelője az erkölcsnek, nem tisztelője a törvénynek. Ez a társadalom bűnrészesé volna a sikkasztónak.

A szegény tanítót, ha becsukják, nem védi senki sem; s a családjának nem ad kenyeret a társadalom; amelynek romlottságából minden bűn fakad.

Hol vagy most szép demokrácia? . . .

Tolsztoj a munkásokhoz.

A munkásosztályhoz intézett a nagy orosz aggastyán levelet. E legújabb műve mintegy kiegészítése, utolsó fejezete az Uralkodó osztályokhoz intézett könyvének, amelyben társadalmi evangéliumot akart adni korának.

Bármit írjon Tolsztoj, érdeklődéssel fogadják s bizonyos hívesre kész áhitattal olvassa az egész művelt világ; és bármennyire egyéniek az ő apostoli szándékai, bizonyos tiszteletet mindig keltenek s ily tisztelő csodálkozással fogadhatjuk ezt a munkáját is.

A véletlen, az események e nagy ironistája, úgy rendezte a dolgot, hogy a munkásosztályhoz intézett fölhívás éppen aznap jelent meg, a mikor a világsajtó a bányászok nagy sztrájkjáról az első riasztó hírt közölte. Azóta bejárta egész Európát Tolsztoj levele s azóta nemzetközi politikai eseményé szötte ki magát az országról-országokra terjedő sztrájk is.

Már pedig tudvalevő, hogy a szocialista szónokok és írók mesterüknek éppen Tolsztojt vallják s a mikor olvasni valót ajánlanak híveiknek, Tolsztoj műveit ajánlják. Érdekes tehát, hogy a nagy szláv ideológus miként ítél a forradalmi szocializmusról?

Tolsztoj elítéli azokat a szocialistákat, a kik forradalmi eszközök révén akarnak boldogulni, — de elítéli azokat a szocialistákat is, a kik parlamenti küzdelmekkel akarják megszerezni a hatalmat. A forradal-

mi eszközökről, a szocialis forradalmak apostolairól így vélekedik;

„A forradalom? . . . Igen, az elnyomott munkásosztályt kecsgetteti a boldogulásnak ez a módja s ez kínálkozik, minden egyéb előtt éppen ez, kínálva kínálkozik. És éppen ez az, a melylyel nemcsak hogy soha célhoz nem juthat, de a helyett, hogy javítana, csak árt scrsának véle. Hajdan, a mikor a kormányok hatalma nem volt még akkora, mint manapság, bizhatott az ember egy-egy forradalom eredményében; ma azonban, a mikor a kormány tenger pénzzel rendelkezik s kezében a vasut, a telegráf, a rendőrség, a zsandárság és a hadsereg... mit akartok ti, szegény munkásnép, mit akartok erőszakkal?.. Mint a megkötözött ember, a ki úgy akar szabadulni, hogy még szorosabbra czibálja a kezére kötött hurkot.“

Tolsztoj nincs a sztrájkolók parján, a a forradalmi eszközökben nem bizik s elítéli azokat, a kik a forradalmi ultra biztatják a sorsa javulásáért küzdő munkásosztályt. Kicsinyli a tudásközdő és tudományoskodó szocializmust is, azt a melyik mindenre hivatkozik a nemzetgazdasági elvekre és törvényekre, a melyik szüntelen emlegeti az evolúció tanításait.

„Ez a szocializmus minden okoskodását arra alapítja: a mikor valamenyi munkás elveszteti a földet, a mivel azelőtt birt s minden munkából gyári napszámossal lesz (a mi a tanítás szerint annyira bizonyos, mint a milyen bizonyos, hogy este a nap lenyugszik), — a mikor, megállapítván szindikátusait s képviselőiket bejuttatván a parlamentbe, apránként sikerül majd sorukon javítaniok s végül birtokukba vesznek minden gyárat, — akkor diadalmaskodik a munkásosztály, akkor lesz teljesen szabad és boldog a munkás! . . . Ez az okoskodás teli van üres ábránddal. ellenmondásokkal, ez az okoskodás merőben ostobaság — s mégis, egy idő óta éppen ez az okoskodást hódít legtöbb hívet.“

Tolsztoj még tovább megy, a lélekbuvár és a hivatott moralista gyakorlott szemével látja, miért hogy éppen ez a tanítás terjed a legjobban.

„Oka ennek az, hogy a mezei munkának elpártolt embereit csábítja a városi élet s a városban kenyeret csak a gyár ad neki. És a csábítást még megtétezi az a szocialista tanítás, a mely a szükségletek gyarápodását az emberi tökéletesedés egyik elengedhetetlen feltételének tekinti. Az embereknek szükségük van a földre, és tessék, arra tanítják őket, hogy a ki földhöz akar jutni, az előbb hagyja el a földet s holmi városi, gyári kinlódás révén jusson majd hozzá.“

Mint az uzsorás, a ki pénz helyett kitömmött krokodilust, néhány vég selymet s egy-két mázsa szappant kínál a kölcsönkérőnek.

„Nincs módja más, csak egyetlenegy, a boldogulásnak: vissza a földhöz, munkások!“

Ez a veleje Tolsztoj tanításának.

Vissza a földhöz, vissza az egyszerű, az egészséges családi életbe! El a városból el abból a hazug civilizációból, a hol azzal amitják magukat az emberek, hogy annál többet ér az ember, mennél többre van szüksége.

Örök világosság felé.

Minden e világon fényre tör, de ki éri el annak magasságát? Előbb-utóbb le kell szállanunk a sir mélyébe, és vigasztalódunk, hogy feltámadunk. Rövid az élet, örök a sir, de azért nincsen végleges halál; míg gyászolunk: reménykedünk, és ha pusztulunk újra mások reménylenek.

Nem csak A. B. F., R. A. halunk, de élünk is. Nem él, ki nem reménykedik.

Élet és halál úgy haladnak szorosán egymás mellett, mint a mozgó siklón az utasok; most fel, majd lefele tartunk.

Addig haladunk: mig egy pontban össze nem ütközünk. Ugyan egy időben és térben két test nem létezhet, kit eltemetnek, annak rögei a koporsó felett ki magaslanak. Ez a közös és utolsó felmagasztalásunk; a földszintől már evvel is lejjebb szálltunk.

A sirdomb enyészete null pontja, mitől fokra-fokra alább szállunk a feledés mély árnyába, hiába „Itt“ a daczoló kö, pusztulásunkat mitsem tartóztatja. Az aranybetű is bemohosodik rajta és elhomályosodik az idők végtelen kódében a legfényesebb név, mint az iskolakönyv újabb kiadásával szerzőt cserél.

Bármerre, bármily megfontoltan lépünk is, áldott vagy átkos port verünk; már nincsen érintetlen talaja a földnek: nyomunkba nyomok lépnek.

Feltámadunk! Valjon miért kelne a hosszú álmából, ki csak nyomorgott itt, vagy kit az ellenség pusktusája hagyott helyben?

Vagy miért, hogyan támadna fel, kit soha földi fegyver le nem terített, de él mint Isten, örökké ragyog, mint a nap felettünk!?

Kisfaludyt ne keresd e keskeny lakban ó
(honfi
Fenn vann időt muló szelleme műveiben!

E distichont írta Vörösmarty barátja sirjára, ezt irassuk a Kossuth mauzoleumára is. A magyar Washington száz éves születése napjára kivilágítottuk a várost, mint most a temetőt a halottak napjára.

Itthon pihen Ő is, mint a többi hazafi, itthon az első nemzetörünk, honvédünk! Igen, itthon találjuk, nem mint Rákóczyt, idegen szerzetesek őrizete alatt. A nagy hazafiaknak künn a helyük, mert még hamvait sem tűri a zsarnok hatalom, annyira retteg a

Michelstädter Utóda

== Kizárólag czipő raktár. Bevészt szabott árak. ==

Debreczen, Piacz-utca 40 sz. alatt, a Hungáriával szemben.

benne szunnyadó Phenix emelkedő szárnyától.

Minden gondos őrizet mellett azért a szikra kipattant, más világrészben lánggra gyuladt az őszinte hódolat Clevelandnek is van Kossuthja! Honvéd sirunk pásztor tüze mily fényes választ kaptunk! . . . Reszkess Byzantia!

Az Isten tényleg avatkozik a szenvedő emberiség dolgába. A sok föld-rengés a titánok és vulkánok harci moraja. Martinique! elég volt már eddig megértettük, hogy a haragvó Ist. n mit akar . . . Levétette a rut világ álarczát . . . A csont a vassal utoljára megmérkőzik.

Rég megbánta a jó Isten, hogy a kevés arany mellé oly tömérdek vasat teremtett. Így vallják a nazarénusok az igaz hitet, mert a Nazarethben született Jézus is vassal sebesült. Fogytán van már a vas, lesz idő, midőn már nem telik lánsára, szegre és közeli-tend az utolsó ítélet, melyen nem a népek, de a vezérek számolnak tetteikért.

Már is engednek az elbizakodott szolgálak. Bűneinket megbocsátják, midőn ők a főbűnösök; könyöradományokat gyűjtenek, ha előbb koldusbotra juttattak és azok lelkiüdvéért imádkoznak, kiket ők küldtek a halálba.

Mily álnokság: Csátára, imára egyaránt vezényelni, mindezt egy színváltó hermelinért? Mit mond: a tizparancs negyedik pontja?

Gondy Károly.

Levél a főkapitányhoz.

(Nagy botrány a vasuti állomás előtt.)

A tegnap esti 8 óras vonatnál felháborító botrányos jelenetnek volt szemtanuja az arra járók közönség, mely közönség, ha amerikai közönség lett volna, ott a helyszínen meglincselte volna a botrány okozót, a megvadult bérkocsist és a közömbös rendőröket.

Mert felépíthettük, még akár villannyal is kivilágíthatjuk a vasuti állomás hatalmas, palotaszerű épületeit, ha annak mindjárt a közvetlen közelében kedvök szerint dühönghetnek a vadak, ekkor az utas közönség az aszfaltos járó daczára, a körönd közepére épített több karu lámpák daczára sem igen szerez Debreczen felől becsületes véleményt —, sőt hajlandó általánosítani az elvadult állapotokat.

Mert tekintetes főkapitány ur, több szemtanu panasza szerint, olyan fölháborító botrány történt tegnap este közvetlen a díszes vasuti állomás előtti téren, mely miatt az akkor ott posztoló két rendőr is megérett és érdemeket szerzett a közönség részéről a meglincselésre, az ő részéről pedig a legszigorubb megbüntetésre illetőleg a munderből való kirázására az ilyen tuskóknak.

Ugyanis rendőri csöndes részvét és szemtanúság mellett az állomás előtti köröndön, a több karu lámpa ragyogó sugaraitól

megvilágítva, egy bestiális bérkocsis, a nehéz csizmájával félholtra rugdosott egy földre tiport szegény gyereket.

A gyerekek nem volt más bűne, minthogy valamelyik utasnak, ki nem akart kocsira ülni, a podgyászát kínálkozott haza vinni. De vesztére volt ez, mert a nagyhatalmu és gorombaságukról már országsszerte nevezetes debreczeni bérkocsisok egyike, a kik bizony jóval hatalmasabbak itt helyben a főkapitánynál, a bakkról leugorván, földre tiporta a szegény fiut és nehéz csizmája sarkával addig rugdosta a vadállat ember a szegény fiut, hogy már ez kinyult a porban és a közelbeni csöndes szemlélő két rendőr felől, noha már akkorra zajongó nagy tömeg verődött össze a kegyetlen látványosság körül, az a vadállatias bérkocsis akár agyonrugdalhatta volna a gyermeket, ha egy fölháborodott ur közbe nem lép és a bakkra nem zavarja a pribék hajlamu elbizakodott bérkocsist; mert a rendőrök még akkor sem mozdultak közelebb, csak a fölháborodott uri ember többszöri felszólítására, majd fenyegetésére ereszkedett le az egyik rendőr annyira, hogy állítólag jegyzésbe vette vadállatias bérkocsis számát; de mivel, ilyen körülmények között, aligha remélhetjük, hogy a rendőrök ezen fölháborító botrány esetről a jelentést is megteszik, hogy a a rugdalódzó, megvadult bérkocsis érdemelt legszigorubb büntetését elveszi, a bérkocsizási engedélyt elvonván tőle, — mi kénytelenek vagyunk az újságban szövé tenni a botrányos vad esetet; mert ha már a díszes, a lámpáktól megvilágított vasutalomsági palota előtt ilyen hallatlan esetek merényletek megtörténhetnek, mennyivel inkább közveszélyes a járaskelés félrebbeső helyeken. Azért az esetre nyilvánosan hívjuk fel a főkapitány ur figyelmét és kérünk példás vizsgálatot mind a jelen volt kétrendőr, mind a pribékesdő bérkocsis ellen, hogy jövőben ne merjék felháborítani ilyen vadságokkal az utas közönséget, mely bizonyára nem rézbőrű indiánok tanulmányozására jön Debreczenre.

NAPI HIREK.

Isteni tiszteletek.

Nagy templomhan Dicsőfi József lelkész. KISS templomban Biró Ferencz s. lelkész. Uj templomban Mitrovics Gyula lelkész. Ispótlá templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész. Szegény házban Hajdu Zsigmond püspökt titkár. Csapó kerti imaházban Kovács János népisk. felügy.

Az ágost. hitv. ev. templomban d. e. 10 óraker az istentiszteletet. Materny Lajos főesperes végzi.

A reformátio ünnepe.

A magyar kálvínisták nagy ünnepet ültek pénteken, a reformált hitvallás alapításának az emlékünnepe. A fölvilágosodás fáklafénye aznap gyuladt fel a sötétségben mely századokon át borult a lelkekre. Az élető és világító nap fényének igazi ünnepe ez, melyet a debreczeni nagy református egyház hozzáálló kegyelettel, méltósággal ünnepelte meg. Már reggel megkonduáltak az ünnepi harangok és a templomokban szolgálattevő lelkészek magyarázták a hiveknek a nagyemlékek gazdagságát, tisztító erejét, egész világ szellemet ujtó jelentőségét. Es délelőtt 9 óraker református gyülekezetünknek teljes részvétele mellett, a presbiterium, egyházi testületek jelenlétében, ünnepelték

a nagy Kálvin, a nagy reformátorok emlékünnepe a nagytemplomban ilyen sorrenddel:

1. Felálló ének. 2. Gyülekezeti ének. 3. Zsoltár Kleintől, melyet a főiskolai énekkar adott elő. 4. S. Szabó József főgimnáziumi tanár mendott, magasztos, emelkedett hangulatu imát. 5. A főiskolai énekkar adta elő Luther énekét. 6. Dr. Erdős József mondott hatalmas magas szárnyalásu predikációt. 7. A tanítóképezdészek énekkara adta elő P. Nagy Zoltán zenetanár „Jövel Krisztus hívő népe“ kezdetű énekét. 8. Az ünnepi istentiszteletet, melyen a hívők ezrei jelentek meg, a gyülekezet közeneke zárta be. A főiskolai ifjuság még külön emlékünnepeket is rendezett bent az iskola falai között, de kint a gályarabok emlékoszlopánál is, melyek lelki balzsamként hatottak a hallgatók ezreire. Az iskolákban is szüneteltek az előadások és ünnepi istentiszteletet tartottak az ágostai evangélikusok is.

Levél Klevelandból.

Percsel Lajos közjegyző, érdemes hazánkfia, mint az amerikai, klevelandi volt Kossuth-szobor bizottság elnöke, kedves levelet, érdekes fényképeket küldött debreczeni Tóth András mester címére, melyben egyrészt, röviden a lefolyt szoborleleplezési ünnep nagy sikerét és jelentőségét festi — (hátha azon még a magyar állam küldöttsége is részt vett volna! Szerk.), másrészt őszinte halálját és elösmérését fejezi ki a bizottság nevében is Tóth mesternek, a mű alkotójának, a kit az amerikai testvérek nagyon, de nagyon óhajtottak volna megösmerni. Percsel Lajos érdekes levele így hangzik:

Cleveland, O., okt. 14—1902.

Tekintetes

Tóth András szobrász urnak
Debreczen.

Kedves Mester!

Kossuth apánk szobrának leleplezése, hogy mily óriási érdeklődés és lelkesedéssel ment végbe, arról beszámoltak a már Önnek megküldött angol, német és magyar nyelven megjelent helyi lapok.

Magyar nemzeti szempontból ez egy kiszámíthatatlan horderejű, dicsőségteljes háboru volt.

A leleplezésnél Amerika legnagyobb fiai, leghatalmasabb politikai vezérferfiak voltak jelen és szólottak a néphez Kossuthot magasztalva.

A leleplezési aktus alkalmával felvett fényképekből — külön boríték alatt — küldöttem, kérem fogadja szívesen.

Az ünnepély után, mint azt lapjainkból láthatta, Kábel táviratban üdvözöltük Önt, a mű megalkotóját. Megkapta-e?

Ünnepségünk magasztos, megható volt, csak Önt nélkülöztük. Mennyien és mennyire óhajtottuk Önt látni. De hát, tudjuk, nagy az ut, nem lehetett.

Fogadja a bizottság nevében is hálás köszönötünket, melyek után vagyok

tisztelő honfitárs
Percsel Lajos.

32 perczent lesz a pótdó.

Hat napig tartó közgyüles után, esütörtökön délután a közgyülest hitelesítő jegyzőkönyvek aláírás előtt állapították meg véglegesen hány perczent lesz a pótdó. A szerdai közgyülesen a számadásokat azzal adták vissza a főszámvevőnek, hogy pontos-

Békési „Prima“ házikenyér sütőde Debreczenben.

Sütőde telep Miklós-utca 35. Falk ház. Főelárurító hely Nov. 1 től Piacz-u. 26. Szikszay ház. a nagyfőzsde mellett. Fiók-elárurító helyek: Simonffy-u. 2. és 18. számú vassátrak, hol ma és mindennap az elárurítások történnek.

Korondi Sándorné és Társa.

san állítsa össze a költségvetés számadatait és ennek alapján számítsa ki hány perczent legyen a pótdó. A tegnapi gyűlésen, melynek a jegyzőkönyv hitelesítésén kívül más tárgya nem is volt, nem sokan vettek részt. A főszámvevő a különböző leírások után gy állapította meg a költségvetés végösszegét:

Kiadás	2.999.283 kor 09 fillér.
Bevétel	2.715.180 „ 18 „

Hiány . . . . . 284.102 „ 91 „

A hiányt a tanács 32% pótdóval javasolja fedezni, mert a számítás szerint 32% pótdót kell kivetni. A jelen voltak a tanács javaslatát elfogadták, így hat 32% lesz a pótdó.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek:

Sütő István — Kiss Zsuzsanna, Pásky Imre — Bosznay Gabriella, Hubert József — Gráz Magdolna, Györfi István — Molnár Gizella, Rédel Péter — Schneider Erzsébet, Kacsari Géza — Körtélyesi Julianna, Szilágyi József — Nagy Sára, Fátyol Ferencz — Odéiszki Irén, Leer Ignác — Resmer Eszter. — Összesen 9 pár.

Ugyanezen idő alatt a következő halálozási eseteket jelentették be: Debreczeni István 13 hónapos csecsemő, Pavlovski Géza 10 éves gyermek, Domokos Gyula 8 napos csecsemő, Nánásy 1 napos (utónevét nem kapott) csecsemő, Szőke Eszter 2 hónapos csecsemő, Szilcz Ferencz 3 hónapos csecsemő, Acs József 9 éves tanuló, Szentpéteri Erzsébet 20 hónapos csecsemő, Tolvaj Ferencz 66 éves kishirtokos, Balog Julianna 49 éves, Szöllősi József 2 éves gyermek, Kiss Dániel 8 napos csecsemő, Dudás Alajosné Horánszki Mária 39 éves, Farkas Sándor 57 éves napszámos, Nagy Mária 35 éves, Nyiri Jánosné Tar Erzsébet 66 éves, Molnár Imréné Medgyesi Mária 44 éves, Kovács Mihály 81 éves, Boda Mária 20 h. csecsemő, özv. Veréb Istvánaé Bacsonyi Julianna 69 éves kishirtokosnő, Szenyes Julianna 23 éves Horváth József 29 éves számtiszt, Szilágyi Erzsébet 10 éves gyermek, Szaló Aalint 71 éves napszámos, özv. Papp Józsefné Széll Mária 67 éves, Jenes Piroška 10 hónapos csecsemő, Somogyi Sándor, 68 éves csizmadia m. Kónya Józsefné Hadhazi Márja 22 éves, Szűcs József 3 hónapos csecsemő, özv. Szilágyi Andrásné Takács Mária 51 éves, Kamerath Dezső 18 éves éves Kepez László 65 éves munkás, Laczkó Tibor 5 éves, gyermek, Keszei József 41 éves földbériő és 1 halva születés összesen 35. Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 78 szüetést (47 fiu 31 lány) jelentettek be, úgy a születések 43-al multák felül a halálozásokat. Az elmúlt október hóban bejelentetett 267 születés 142 halálozást a szaporodás tehát 125.

A Csokonai kör

választmánya november hó 3-án (hétfőn) d. u. 4 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart. Tárgy: 1. Elnöki előterjesztés a november 17-én tartandó ünnepi felolvasó ülés tárgyában. 2. Folyó ügyek.

A newyorki magyarok kérése Debreczenhez.

A mai postával a tengerentúlról érkezett esedező levél Debreczen városához. A newyorki magyar református egyház nevében Kuthy Zoltán lelkész és Pálóczy Sándor főgondnok segítséget kérnek december 21-én felavatandó magyar ref. templomuk

és magyar ref. iskolájok építéséhez. Ez amerikai Babelben 70000 magyarról beszél a statisztika. S abban az óriási világvárosban ez a templom, ez az iskola az egyetlen magyar intézmény, az egyetlen magyar föld. „Református ugyan a templom és református az iskola — így szól a kérő szózat — de helye van ezekben mindenkinek, kit az Isten magyarnak teremtett. A magyar testvériség nem kér: Csillagot avagy keresztet tűztek-e a tornya tetejére? Ma építünk olyat, melyen a Betlehemi csillag fog ragyogni, amit holnap építünk, arra, feltűzzük az Idvezítő megszentelt keresztjét.“ A newyorki magyar reformátusok csupa szegény munkásemberek, de nincs az új templomok és iskolának egyetlen téglája, a melyet ne a vallásos buzgóság és a magyar fajhoz való lánczoló szeretet hordott volna a falakba. A szegény magyarság minden erejét megfeszítette, csak hogy megvalósíthassa lelkének forró vágyát. Am a világvárosban telek és építkezés méreg drága. — Ezért került a két épület százezer koronába. Ezért kénytelen szülőházaja magyarságának pártfogásához fordulni. — A newyorki magyar reform. templom nemzeti hivatását Széll Kálmán, a kath. vallásu miniszterelnök is elősmerte, midőn az építésre ezer koronát adományozott. A kérő szózatot pedig Dessewffy new-yorki osztrák magyar cs. és kir. főkonzul minden érdeklődőnek a legmelegebben ajánlja. Hisszük Debreczen város kálvinista közönségénél is visszhangra fog találni amerikai véreink kérése.

Mindenszentek napja

ma van. Ezt a római katolikus egyház kegyelettel ünnepli. Ezután pedig a halottak napja következik, a mely meg az elhunyt kedvesek emlékének ünnepe és így általánosabban ünnepelt is.

Tanácsi értekezlet.

Ma délelőtt rendes tanácsülés volt, azután pedig tanácsi értekezletet tartottak a főispán elnökielte alatt. A szervezeti szabályzatok átdolgozása felől tanakodtak, hogy minő szükséges adatokat bocsássanak a kiküldött bizottság rendelkezésére.

A gazdasági tanácsnok nyilatkozata.

Király Gyula tanácsnok urtól, Debreczen szabad királyi város gazdasági ügyeinek érdemes vezetőjétől nyilatkozatot vettünk, mely mintegy valasz a „Debreczen“ csütörtöki számában megjelent ujdonságra, mely által, úgy látszik, a tisztelt tanácsnok ur találva érezte magát. Azonban kijelentjük, hogy a „sanda gyanusitást“ illetőleg tévedésben van, mi nem gyanusitunk senkit, mi véleményt mondtunk el. Tudomásunk szerint, a vélemény nyilvánítás szabad és a mennyiben az általunk különben tisztelt tanácsnok ur is egy vélekedést bocsát közre, szívesen közöljük, mert csakis így tisztázódnak az eszmék. A nyilatkozat így hangzik:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Becsleslapjának tegnapi száma „Napi hírek“ rovatában egy cikk jelent meg, mely arról szólva hogy a közgyűlés a zab szállítást árlejtés útján határozta el eszközöltetni, azt írja hogy ez „daczára az ellenkedésnek majd úgy irtuk ellenérdeknek“ határozottott így. Mint a városnak ez idő szerinti gazdasági tanácsnoka, kinek ügy köréhez a fogatok és a ménes s ezzel kapcsolatban természetesen a zab ügy is tartozik és mint a ki a bizottsági közgyűlésen az árlejtésnek ellene nyilatkoztam s a gazdasági bi-

zottság véleményével egyezőleg azt javasoltam, hogy a zab két bizottsági tag közbejöttével közvetlen a termelőktől szerzessek be, lehetetlen hogy találva ne érezsem magamat a fenti sorok által s én e találás előtt nem is szándékozom kitérni s arra a következőkben válaszolok. Hogy miért el-leneztem az árlejtést, arra nézve azon felvilágosítást adom, hogy ezt azért tettem, mert több évi tapasztalaton alapuló meggyőződésem szerint a város az árlejtés útján beszerzendő sokkal gyengébb minőségű zabot tetemesen drágábban fogja megfizetni s emiatt úgy házipénztár érdeke mint a felügyeletem alatt álló fentemlitett két intézmény szenvedni fog. Ezen állításom mellett egyszerűen csak a kétszerkettőre hivatkozom: A kezeim közt levő hiteles kimutatás szerint ugyanis a méntelep az árlejtés útján szállított zabot (a legutóbbi 12 év átlagát számítva) métermázsánként 12 korona 48 fillérjével fizette; ezzel szemben a városnak egy métermázsza zab — a legutóbbi 9 év átlagát számítva — a mely idő óta t. i. a zab a város részére éppen alulírott indítványára közvetítők mellőzésével közvetlen a helybeli termelőktől szerzettetik be, métermázsánként 11 korona 12 fillérbe, tehát 1 kor. 36 fillérrel kevesebbe került. Ez bizony 1600 métermázsza zabnál egy év alatt is elég számba vehető megtakarítás, melyet én a házi pénztárnak megakartam menteni s egyszersmind a várost a szállítókkal való okvetetlenül előforduló kellemetlenkedéstől megmenteni. Ellenérdekről is van említés e szóban levő cikkben. Én a magam részéről kijelentem, hogy a város szolgálatában más érdeket, mint a városét nem ismerek, ellenérdeket még kevésbé. Annak felemlítése mellett, hogy a fenti adatok helyességéről leendő meggyőződés szerzés céljából az összes számadási iratok a jelzett időkről hivatalos helyiségben barkednek rendelkezésére állanak, a cikk sorai közt lappangó s holmi panamismust sejtetni engedő sanda gyanura még csak azt akarom kijelenteni, hogy barked a zab ügyben ide érteve a beszerzésen kívül a felhasználásnál tanusítani köteles s legmesszebb menő felügyelet hiányát is részemről, akár az iratokból, akár mas módon, akár rólam, akár a felügyeletem alatt álló város gazdai hivatalról, amennyiben a beszerzésnél és a kezelésnél az én utasításom szerintjár el, s így a felelősség azért is engem terhel, a legkisebb visszaélést, is konstatalni képes, ugyanakkor már az én, eddig legalább senkiáltal nem kifogásolt tisztességgel betöltött hiva ali állásomról lemondó kérvényemet Főispán ur ő méltósága asztalán fogja találni. Ezen soraimnak becses lapja legközelebbi számában leendő közzé tételét bizalommal kérve, vagyok kiváló tiszteltem nyilvánítása mellett Debreczen 1902. okt. 31. Király Gyula gazdasági tanácsnok.

A debreczeni iparos segédek figyelmébe.

Az érdekelték figyelmébe ajánljuk a következő értesítést: Tudatjuk az érdeklődő iparos segédekkel, hogy a felügyelő bizottság határozatából a továbbképző és szakrajztanfolyamot a téli hónapokban ismét megnyitjuk, s vasárnapon 8—12 óráig továbbá hetenkint három köznapon este 7—9 óráig lesz tanítás. A jelentkező iparosok iparáguk szerint két csoportban tanulnak: az egyikben az építőiparosok (asztalosok, kőművesek, ácsok); a másikban a fémiparosok. Tanfolyamok: az ipari műszaki rajz és elmélet ismeretek, továbbá a mértan, üzleti fogalmazás és a műhelyi könyvitel elemei. A tan-

Uj műterem!

nyitottam. Bátorkodom megjegyezni, hogy művészi kivitelű képek fognak előállítani

Van szerencsém a t. cz. közönség tudomására hozni, hogy **Piacz-utca 34 sz. a., a m. kir. főposta mellett**

Tisztelettel

nagyobb szabásu fényképészeti műtermet

Harth Gusztáv fényképész.

folyam teljesen ingyenes és november első hetétől április hó közepéig tart. Jelentkezni lehet az állami főreáliskola igazgatóságánál (Hatvan-utca 44. sz. I. ső emelet) vasárnap délelőtt, kedden és szombaton este 7 órákor. A tanfolyam megnyitása november 9 én d. e. 10 órákor lesz. — A tanfolyam igazgatósága.

Debreczeni rövid hírek.

A debreczeni keresk. és iparkamara november 12-én rendes közgyűlést tart. — **Biró Lajos** debreczeni dohánygyári tisztviselő 36 ik életében Erkőtvéyesen elhunyt. — **A vadásztársaság** f. hó 9-én Savósguton özhajtóvadászatot tart. — **Gelberger Dávid** nagykereskedő József kir. főherceg-utczai 50. számú lakására az éjszaka betörték. De a háziak felébredvén, a betörő üres kézzel ugrott meg. — **A hortobágyi zsandárkaszárnyát** hétfőn adják át a hivatásnak. — **Debreczen választói** névsorát az új 10 közigazgatási kerületi beosztás szerint, Vecsey Imre tb. főjegyző fogja összeállítani.

Mellfüzőket a legmodernebb formák és alkalmak szerint — bármily kivitelben a legyorsabban és kiváló gonddal jutányos áron készít Goldstein Karolina mellfüző gyára Debreczenben Piacz-utca.

A osztálysorsjáték új játékterve. A m. kir. szab. osztálysorsjáték legújabb játékterve, a mely a november 20-án kezdődő sorsolások tervezetét magában foglalja, érdekes újításokat tartalmaz. Egész sor főnyereménnyel és nagyobb nyereménnyel toldott meg a nyeremények száma, a mi által a nyeremények összege a régi 13.160.000 koronáról 14.459.000 koronára emeltetett. Egy millió koronánál többel szaporították meg a nyeremények számát, a mikor a sorsjegyek számát tízezer darabbal emelték. Az új nyeremények közt van egy 80.000 koronás, egy 50.000 koronás, egy 25.000 koronás, egy 20.000 koronás, öt 10.000 koronás. A több főnyereménnyel a nyeresé esélye kétszázszorosul megjavult.

A budapesti Bogdány S.

osztálysorsjáték-elárúsító cég mai hirdetését, olvasóink különös figyelmébe ajánljuk, a cég mesés szerencsejéről ismeretes, mert nálá huztak ki a 602.000 koronás főnyereményt, két ízben 400.000 koronát, két ízben 200.000 koronát, két ízben 100.000 koronát és számos kisebb főnyereményt fizetett ki a cég ügyfeleinek.

Mesés szerencséje van

Gaedicke A. világszerte ismeretes budapest gyűjtődjének, mely az osztálysorsjáték rövid fennállása óta már egy egész játéktervet, tehát több mint 13 millió koronát fizetett ki vevőinek. A kinek eddig nem volt szerencséje próbálja azt meg egyszer Gaedickei szerencsegyűjtődjében.

A Horgony Pain-Expeller

(Richters Linimentum Capsici comp.) igazi népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csúznál stb. nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványkornál, minő: a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszert jó eredménnyel használtatott az influenza ellen is és 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony Liniment”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

A legszebb és legszerencsésebb házak egyike

Budapesten a Király-bazár a Ferencziek-terén, mely dusan aranyozott homlokzatával valóságos látványosságot képez. A főkapu melletti díszes belyiségben van a **Budapesti Takarékpénztár osztálysorsjáték-eladási osztálya**, a hol legutóbb — a mint a napilapokban is olvasható volt — rövid időközben három nagy főnyereményt fizettek ki a szerencsés sorsjeggyevőknek. Jelenleg a posta ismét özőnével hozza a megrendeléseket ezen szerencsés bankháznak, miután **az új huzás már november 24-én** történik. Ott a legkisebb rendelést is pontosan intézik el, költséget pedig nem számítanak. Egy ne ved sorsjegy ára 3 korona, egy fél 6 korona, egy egész 12 korona. Ki onnan sorsjegyet hozatott, még nem bánta meg.

Jótekonyczélú államsorsjáték.

Mint az előző években ez idén is nagy jótekonyczélú államsorsjáték tartatik. Ezen sorsjáték tiszta nyereményeiben következő 11 jótekonyczélú intézmény részesedik egyenlő részekben: 1. a vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap, 2. a kezdivásárhelyi és vidéki Rudolfskórház, 3. a Magyar Gazdasszonyok országos egyesülete, 4. a Magyar Országos Fröbel-nőegylet, 5. a budapesti Mária Dorottya-egyesület, 6. a budapesti első gyermekhelyegyesület, 7. a horvat Mensa Academia, 8. a Stefánia pesti gyermekkórház-egylet, 9. az országos díjok-egylet, 10. a budapesti poliklinikai egyesület, 11. a budapesti Mária congregatio. A játékterv nagyon kedvező esélyekkel kecsegtet, a főnyeremény 150.000 korona az összes nyeremények 365000 koronára rúgnak. Sorsjegyek a 4 koronáért kaphatók minden só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatal és dohánytözsdeben. **A huzás már f. é. december 30-án** történik.

A szerencse olyan, mint a lidércz.

Az emberek gyarlósága abban tünik ki, hogy a szerencsét egész életükön át ott keresik — a hol nem találják. A szerencse olyan, mint lidércz, maga mutatja meg magát, csak észre kell venni. De aztán meg is kell fogni, a meddig a fénye világít, addig kell kaparni utána. A legutóbbi sorsjátékban a legnagyobb nyeremény, a 600000 koronás jutalom, a Wolf Hugó bankháza által eladott $\frac{8}{10}$ beosztású sorsjegyre esett és így ezen legszerencsésebb főelárúsító egyszerre nyolcz szegény embert tehetett boldoggá. A hova a szerencse egyszer betette a lábát, ott jó ideig meg is szokott maradni, kísérelje meg tehát mindenki a szerencsét és rendeljen osztálysorsjegyeket Wolf Hugó bankházában, Budapest, Bálvány utca 10. Az új terv szerinti, 5000 nyereménnyel szaporított XI. sorsjáték első osztályának huzása már 1902. évi november hó 20. és 21-én tartatik meg. A sorsjegyek ára: egy egész 12 K., egy fél 6 K., egy negyed 3 K., egy nyolczad 1 K. 50 fillér.

SZINHÁZ.

Műsor:

Szombaton: bérlet „A” Párisi élet. Operette.

Vasárnap két előadás: d. u. bérlet-szünetben: Kukta kisasszony. Énekes hozat.

Este: bérlet-szünetben: Dózsa György. Szomorujáték.

A velenczel kalmár.

A második Shakespere-est telt ház előtt. Bizonyoság rá, hogy nem a közönség léha izlése kívánja meg a párisi színházak malaczságait, hanem a színházi vállalatok kapzsisága erőszakolja rá azokat a fővárosi hőzönségre és formálja át lassankint orfumi publikummá. Mert a közönség az után indul, amit divatosnak kúrtólnek a fülebe. A magánszínházak aztán gondoskodnak róla, hogy olyan darabok legyenek divatosak, melyeknek egyedüli céljuk a kasszasiker. Erkölc, jóízlés, meg a többi avult fogalom e mellett számba se jön.

Szerencsére mi elmaradt vidékiek még ragaszkodunk az ilyen avult fogalmakhoz. Tanu rá a tegnapi Shakespere est A nagy angol színműíró darabjait valóban nem nevezhetjük divatosnak, nem is lehet divatos az, ami az örökkévalóságnak készült.

Eppen a millénium évében volt háromszáz esztendő évfordulója annak, hogy a Velencei kalmár először jelent meg egy angol színtársulat színlapján.

Azóta országok tüntek el, háboruk zajlottak le, intézmények keletkeztek és semmisültek meg, a világ arca megváltozott, de Shakespere drámában még mindig gyönyörködik a művészi szépre áhító ember lélek. Aminthogy gyönyörködött a tegnapi előadás közönsége is, mely pedig meglehetősen elszokhatott a nagyméretű darabok élvezetétől.

A két klasszikus est sikere azonban ne tegye elbizakodottá a társulatot. Egy-egy ilyen előadás gondos tanulmányozást, nagy előkészületet kíván, úgy hogy három négy más darab előkészületeivel fölér, — már t. i. ha jó előadást akarnak produkálni. — Azért inkább kevesebb, de hibátlanul előadott Shakespere, vagy Molière darabot kívánunk. Mert pl. a tegnapi est rendezése több ízben árult el bizonyos lanyhaságot, a mit klasszikus darab színrehozatalánál nem volna szabad látnunk.

Böven kárpótolt azonban bennünket érte egy fiatal színésztehetség hatalmas szárnybontása. Sebestyén Géza értem, a ki a Shylock zsidó alakját krealta vidéki színpadon szokatlan erővel és tudással. Shylockot já szani manapság merész dolog fiatal színészeknek, mert ez a szerep a világ első színészeitől tökéletesen ki van aknáva.

Három évvel ezelőtt Ernste Novelli játszotta Pesten ezt a szerepet s megrajzolta úgy, hogy azt csak utánozni, vagy megrontani lehet. Ujat adni ebben a szerepben többé nem lehet.

Nem is kerestünk eredeti felfogást Sebestyén alakításában, hanem élveztük azt a gondos tanulmányra, becsületes munkára és színjátszó tehetségre valló játékot, melynek minden egyes részletéből kisugárzott az egységes jellemrajzra törekvő művészi öntudat.

Ez a főereje Sebestyénnek, amint eddigi alakításából kivettük: a vaskövetkezetességgel keresztülvitt egységes jellemrajz. Kikeresi szerepének alapvonásait, ezeket aztán a legkisebb részletekben is érvényesíti. Schylockból két alapvonást színezett ki nagy erővel: az elnyomott zsidó rettenetes bosszuvágyát és féktelen gyűlöletét a keresztény Antoniovál szemben és rajongásig menő szeretetét leánya Jessika iránt. Ez a kettő

Mihalovits J. gyógyszerháza a „Kigyóhoz” Debreczen, főtér, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jöhatású „MOLLITERGIN” arcz s kézbőr finomító szépitő szerét, mely folyadék amíg ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval felülmúlja. Hatása gyors és biztos! — A szélkifujta arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s powder alá is igen ajánlható. Mint bőrápoló szer páratlan! **Egy üveg „Mollitergin” ára 1 kor.**

magában tragikus alakká tenné az öreg zsidót, s ezeknek rajzában remekelt Sebestyén. Van azonban egy harmadik vonása is: a kapzsiság és gyávaság, mely meghunyászkodásra készíti a bírói ítélet kihirdetése után a bosszuvágytól lihegő zsidót, s mely aztán komikus elemet vegyít a különben tisztán tragikus jellembe s ennek művészi kidolgozása hiányzott Sebestyén alakításában.

Egyébként maszkban, mozdulatokban, arczjátékban a legjobbat adta s kiérdemelte azt a hatalmas tapsot, melylyel nagy jelenetét a közönség jutalmazta.

A többi szereplők közül kiváló volt Hahnel Aranka játéka a bírósági tárgyalás jelenetében. Igen jó játékot produkált továbbá Menszáros Margit, Klenovits, Krémer, Pataki és Palágyi. (—s—c.)

Nyilttér.

Fekete selyem

a legnemesebb színezésben és jótállási bárcza, jó viseletért ugyszintén mindennemű selyemszövetek elképzelhetetlen választékban és legdivatósabb minőségekben a legolcsóbb nagyban árában, méter és ruhaszámra magánosoknak porto és vámmentesen. Minták ingyen. Levélpórtó 25 fl. (5)

Selyemszövet gyár. Unio.

Adolf Grieder & Co., Zürich P. 9.

kir. udv. szállítók. (Svájcz.)

Az „Alsó Nyirvidéki Vízlecsapoló Társulattól.”

363—1902.

Hirdetmény.

Felhivatnak Bánk, Fancsika, Haláp, Nagy-Csere, Pacz és Gut puszták kisbirtokosai, hogy a **f. évi november hó 12-én** a városházán tartandó rendes közgyűlésen, az alapszabályok 8. §-a szerint pusztáinkat összeállítva, maguk kebeléből megválasztott 2 tag által képviseltessék érdekeiket, megbízó leveleiknek a gyűlést vezető elnök kezeihez leendő átadása mellett, mert meg nem jelenésük esetén érdekeiket Debreczen sz. kir. város polgármestere fogja képviselni.

Debreczen, 1902 okt. 30.

Szőgyény János s. k.

társ. igazgató.

Játék kártya készítményeinknek

gyári raktárát

és egyedüli képviselőtünket, Debreczen és vidékére

Szent-Királyi Tivadar ur

dohány és szivar nagyárujának adtuk át, a hol minden készítményünk eredeti gyári árában kaphatók.

Teljes tisztelettel

Piatnik Nándor és Fiai

budapesti első magyar játék kártya gyárosok.

Rosenthal malomban megnyilt az olaj malom!

Készít tőkemből, napraforgó, repce és kenderből

a legjobb olajat.

Az őrlő malomban **simá, szitált és pille őrlést, tengeri és árpa darálást** a legjutányosabb árban gyorsan elkészítve. Olajmagvakat a legmagasabb napi árákon vásárolok.

Tisztelettel

Rosenthal Dániel.

Uj! Szénraktár. Uj!

Tisztelt háziasszony!

VASALÁSHOZ — legjobb a

Retorta bükkfaszén

Elmaradnak a szén vasalás kellemetlen következményei. — Nincs rossz levegő, főfajás és szédülés, mert a **Retorta bükkfaszén** vegyi uton van minden az egészségre káros anyagtól megtisztítva. **Száraz, minden szag, gáz, füst és lángfejlesztés nélkül ég.** Nem poros, mint az erdei eddig használt szén s így harmadával kevesebb elegendő ugyanahoz a munkához.

Kapható:

Friedmann Józsefnél

Fiacz-utca 26. szám. Fűtőzsde udvarán.

Ott és Marschall czeg

A színházzal szemben Kossuth-utca 15.

Ajánlja a t. vevő közönség szíves figyelmébe **női és férfi szabó kellékek és diszekben dusan felszerelt raktárát.**

Szíves figyelmébe

Legujabb Női színházi Gaze nyakkendők, csokor és Boak

különlegességek.

Női és férfi zsebkendők és bőrkesztyűkben.

Most érkezett őszi, téli

Jäger alsó ing és ujjasait.

5—3

500 forintot

fizetek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlök (Csomagolás külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed., Wlen, 19/I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz” címzett gyógyszerárán. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbiróságnak 1902. ő. 236/30. sz. végzése folytán a néh. Balogh Mihály hagyatékához beletárolt különféle — mintegy **150 hliter bakar, rizling** és közönséges **érmelléki ó,** nemkülönb az idei, miatgy **30 hektoliter ujbór hordóstól,** valamint más egyéb ingóságok u. m. hordók stb. önkénytes árverésen értékesítése rendeltetvén el, ezt a n. é. közönségnek azzal van szerencsém tudomására hozni, hogy ezen **önkénytes árverést** az érdekeltek közbenjöttével **Vajdán** (Biharmegye, vasuti állomás Bihar-Diószeg) a **Balogh-féle szőlő telepen f. é. nov. hó 7-én d. e. 9 óra** kor fogom megtartani.

6--2

Dr. Mariska György

hagy. zárgondnok

Felhívás!!

Van szerencsénk a n. é. közönség szíves figyelmét arra felhívni, miszerint szíveskedjék a kenyérvétel alkalmával saját érdekében a rajta levő vignétáinkra, amelyek világosan

„Orosházi házikenyér“

nyomással vannak ellátva, különös figyelemmel lenni, mert csakis az ilyen vignétákkal ellátott kenyerek származnak a valódi orosházi házikenyér sütődnéből, a melyeket ez idő szerint még csak **Simonffy utca (bérház) és Piacz utca 79 sz.** alatt árultunk el.

Ezzel egyidejűleg jelentjük, hogy orosházi házikenyér sütődnék már teljesen üzemen van, a **házhoz szállítást megkezdjük** és előjegyzéseket mindenkor elfogadhatunk, s azokat pontosan teljesítjük.

Viszonteladók kerestetnek.

Teljes tisztelettel

Gémes Ferencz és Társa

Orosházi házikenyér sütőde.

Czimbalom

és mindennemű hangszerek részletfizetésre.

Czimbalom vételnél **3 havi ingyentanítás és 4 évi jótállás.** Mindennemű hangszerek s azok alkatrészei **kitűnő hurok** legjutányosabban nálam szerezhetők be. **Javításokat művészi szakértelemmel eszközölök.** Magasabb művésztől **kitűnő elismerő levelek,** melyek megtekinthetők. Hangolást elfogadok. Régi hangszert veszek, vagy becserelek.

A t. zenekedvelő közönség b. pártfogását kérve,

maradtam tisztelettel

Komáromi M.

műhangszer készítő.

A miskolczi zene iskola és több intézet szállítója.

Hangszerterem és műhely főtér 41. Első em.

Boros Testvéreknél

divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező **legolcsóbb árakban**. Maradékok féláron.

SZENDRÓ SÁNDOR

zongora, hangszer készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányú **zongoráit, hegedűit és pianinóit.** Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl Szt.-Anna-u. 3.

A „Hortobágy“ gőzmalom

városi liszt raktárában csapó utcaza 4 szam tengeri liszt, tengeri dara, és árpa dara bármily mennyiségben kapható.

ZSEBKENDŐ

Szines szövött vászon zsebkendő	1 tuczat	1,50, 2.—, 2,50, 3.— frt
Színnyomatu	1	2,50, 3.—, 3,50, 4.—, 5.—
» női a jour	1	3,50, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
» férfi a jour	1	4,50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.—
Szines szövött a jour vászon	1	3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.—
Angolszínnyomatu női batiszt	1	—, 1,50, 2.—, 2,50, 3.—
» férfi	1	2.—, 2,50, 3.—, 3,50, 4.—

Fehér női és férfi egy és több á jousos vászon zsebkendő . . . . . 1 . . . . . 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 8.—
Gyermek . . . . . 1 . . . . . —,40, —,60, —,80, 1.—, 1,50

Fehér szegetlen vászon zsebkendő 1 tuc. 2 frt és felj., minden árban
Fehér és szines franczla különlegességek 10 frt és feljebb, minden árban. — Ha a zsebkendők a várakozásnak meg nem felelénének, szívesen kicseréltetnek.

Zsebkendő-különlegességek

gyári raktára:

Budapest, VI., Uj-utca 7.

Altalunk kifizetett főnyeremények

A m. kir.

OSZTÁLYSORSJÁTEK

november 20-án kezdődő HUZÁSARA

postafordultával küldünk szét sorsjegyeket az I-ső osztályhoz:

$\frac{1}{8}$ á K. 1,50	$\frac{1}{4}$ á K. 3.—	$\frac{1}{2}$ á K. 6.—	egész K. 12.—
-------------------------	------------------------	------------------------	---------------

Csakis nálunk kaphatók az annyira kedvelt

KIS SZAMOK:

1-től 300-ig.

A születési évszámok 1801-től 1900-ig és más SZERENCSE SZAMOK.

Az összeget postautalványon kérjük:

FŐVÁROSI SORSJEGYIRODA

BOGDÁNY S.

BUDAPEST, Sas-utca 23. I.

Telefon 14—41.

és sok más nagyobb nyeremény.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XI. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főarúsítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizenegyedik sorsjáték.

110.000 sorsjegy, 55.000 nyeremény.

Első osztály Betét 12 kor a. Huzás: 1902. nov. 20. és 21.		Második osztály Betét 20 korona. Huzás: 1902. dec. 17 és 18.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1903. jan. 13. 14. 15.		Negyedik osztály Betét 40 korona. Huzás: 1903. febr. 10. 11. 12.		Ötödik osztály Betét 32 korona. Huzás: 1903. márcz. 4. és 5.		Hatodik osztály Betét 24 korona. Huzás: 1903. márcz. 26-tól ápr. 22-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény -zere csés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	Korona 1 000.000 (Egy millió)	
1 á	50000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	30000	1 á	30000	1 jutal	600000
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1 á	20000	1 á	20000	1 nyer.	400000
1 á	5000	1 á	5000	1 á	10000	1 á	15000	1 á	15000	1 á	200000
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	3 á 10000	30000	3 á 10000	30000	1 á	100000
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	5 á 5000	25000	5 á 5000	25000	1 á	80000
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	8 á 2000	16000	8 á 2000	16000	1 á	60000
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	10 á 1000	10000	10 á 1000	10000	1 á	50000
100 á 100	10000	110 á 300	33000	120 á 500	60000	120 á 500	60000	120 á 500	60000	1 á	40000
3350 á 40	134000	435 á 80	34800	485 á 100	48500	485 á 100	48500	3850 á 200	770000	2 á	30000
35.0 nyer. K.	263000	4500 nyer. K.	528000	5000 nyer. K.	916000	5000 nyer. kor.	1.120.500	4000 nyer. kor.	1.076.000	2 á	25000
										4 á	20000
										5 á	15000
										5 á	15000
										25 á	10000
										50 á	5000
										405 á	2000
										760 á	1000
										1140 á	500
										30600 á	200
										33.000 nyer. és jut. Kor.	10.555.000

Az I. osztály huzása 1902. november 20. és 21-én tartanak meg. A huzások a **Magyar kir. állami ellenőrző hatóság** es kir. közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü tér, bejárat a Duna utcától.) — Sorsjegyek a Magyar Királyi Szabadalmazott Osztálysorsjáték valamennyi elárúsítóval kaphatók.

Budapest, 1902. okt. hó 26-án.

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lónyay. Hazay.

A melyik ezen 500 nye emény közül utol-sónak huzatik ki, sapja a jutalmat.

Az új jelentékenyen nagyobb főnyereményekkel bíró XI. m. kir. szab. osztályosorsjáték nyereményeinek sorozata.
110,000 sorsj. 55,000 nyerem.
Minden második sorsj. nyer.
Legnagyobb nyerem. esetleg 1 millió korona.

Felhívás

az új jelentékenyen nagyobb főnyereményekkel bíró

XI-ik magy. kir. szab. ooooo ooooo Osztályosorsjátékhoz.

Az I. osztály huzása már

1902. november 20 és 21-én lesz.

Az I. osztályu sorsjegyek ára:

egy egész	egy fél	egy negyed	egy nyolczad
12 kor.	6 kor.	3 kor.	1 kor. 50 fill.

Az eredeti sorsjegyek szétküldése utánvét, vagy az összeg előzetes megfizetése ellenében történik. A legkényelmesebb és legolcsóbb a postautalványon való rendelés. Minden megrendeléshez csatolom a hivatalos játéktervet. A hivatalos nyereményjegyzéket azonnal a huzás után küldöm szét. Befizetési lapokat a pénzüsszeg díjmentes átutalhatása czéljából ingyen bocsátok ügyfeleimnek rendelkezésére.

Becsés megrendelését sziveskedjék mihamarább hozzám juttatni.

GAEDICKE A.

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.

Gaedicke szerencséseje óriási!

A következő főnyereményeket fizetem ki eddig b. ügyfeleimnek:

600000	kor.	62551.	sz.
400000	"	33464.	"
400000	"	11119.	"
400000	"	28916.	"
100000	"	42758.	"
100000	"	49878.	"
100000	"	87991.	"
70000	"	60912.	"
60000	"	78863.	"
60000	"	82528.	"
60000	"	97263.	"
30000	"	6920.	"
30000	"	38691.	"
30000	"	90964.	"
25000	"	23481.	"
25000	"	30049.	"
20000	"	28950.	"
20000	"	33402.	"
20000	"	35862.	"
20000	"	44410.	"
20000	"	60781.	"
20000	"	78848.	"
20000	"	88874.	"
15000	"	57734.	"
15000	"	77950.	"
15000	"	82506.	"

24	á	10000 K.	=	240000 K.
46	á	5000 "	=	230000 "
292	á	2000 "	=	284000 "
299	"	1000 "	=	599000 "
883	"	500 "	=	441500 "

A nyeremények készpénzben fizetnek ki.

1 jutalom	600000
1 nyer. á	400000
1 " á	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
5 " "	30000
3 " "	25000
8 " "	20000
8 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4350 " "	80
3350 " "	40
55.000 ny. s jut. összesen	14,459.000

A székellyhidi uradalom

közhirré teszi, hogy **száraz cser tűzifa** a f. év augusztus hóban hirdetett feltételek mellett továbbra is eladó és ugyanott előnyösen beszerezhető.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL

orvosi kitünőségek által mint dr. Braunn tanár, udv. tanácsos, dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag dr. Krafft-Ebin tanár, udv. tan., dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhg tanár, dr. Nuesser tanár udv. tan., dr. Schauta tanár, dr. Wofeinlechner tanár által gyakran használtatik és legjobban ajánltatik.

Gyöngék és lábbadozóknak.

Kitüntetések: XI. orvosi congressus Róma 1894
congressus Nápoly 1894. Kiállítás Venedig 1894. Kiel 1894.
Amsterdam 1894. Berlin 1895. Páris 1895. Quebec 1896.
Turin 1898. Quebec 1897. Canea 1900. Nápoly 1900. Páris 1900.

Több mint 1200 orvosi elismervény.

Ezen kitünő, újra élesztő szer kiváló íze miatt különösen gyermekek és asszonyoknál szivesen vétetik. **Uvegekben 1/2 liter á K 2.40, 1 liter á K 4.40** árusítatik minden gyógyszerertárban.

I. Serravallo gyógyszerertár Triesztben.

SZÁMOS CSALÁD LEHET BOLDOGGÁ

CSEKÉLY RIZIKÓ MELLETT

A MAGYAR KIRÁLYI OSZTÁLYOSORSJÁTÉK ÁLTAL AMIRE

DÖNTŐ BIZONYÍTÉK

* AZON ELVITÁZHATLAN TÉNY, HOGY
MINDEN MÁSODIK SORSJEGY NYER.
KIOSZTÁSRA KERÜLNEK A SORSJEGYVÁSÁRLÓK KÖZÖTT
A KÖVETKEZŐ NYEREMÉNYEK:

ESETLEG **EGY MILLIÓ KORONA**
RÉSZE: **600.000 KORONA**
400.000 " "
200.000 " "
100.000 " "

90.000- 80.000- 70.000- STB. STB.

a XI. sorsjáték I. osztályu huzása már NOVEMBER 20. és 21-én történik, s ehhez ismert szerencseszámmal ajánlja mig a készlet tart. *

1/3 EREDETI SORSJEGY az I. OSZTÁLYRA 1.50
1/2 " " " " 3.-
1/2 " " " " 6.-
1/4 " " " " 12.-

BENKŐ BANKHÁZA BUDAPEST,

VI. ANDRÁSSY-ÚT 79.

MEGRENDELÉSHEZ LEVELEZŐLAP IS ALKALMAS!
MINDEN MEGBIZÁSHOZ POSTAI BEFIZETŐLAPOT
MELLÉKELÜNK, MIÁLTAL T. VEVŐINKNEK AZON ELŐNYÜK VAN, HOGY
BEFIZETÉSEIKET "PORTOMENTESEN" TELJESÍTÁETIK *
A bankházunkban vásárolt sorsjegyekre eső nyereményeket
bármely vidéki bank kifizeti, mégis-a titoktartás céljából-
ajánlatos a nyert összegeket közvetlenül nálunk átvenni -

60 hectoliter jó minőségű idei termésű BOR

eladó

Budaházy Szilárd

hajdusámsomi lakosnál.

SANTAL EGGER

gyógyító erejével felülmúlja a külföldi szereket.
Kipróbált, orvosilag ajánlott

jó szer, hólyag és bajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal olajat, Copaivát vagy Cubobát ajánlanak. A

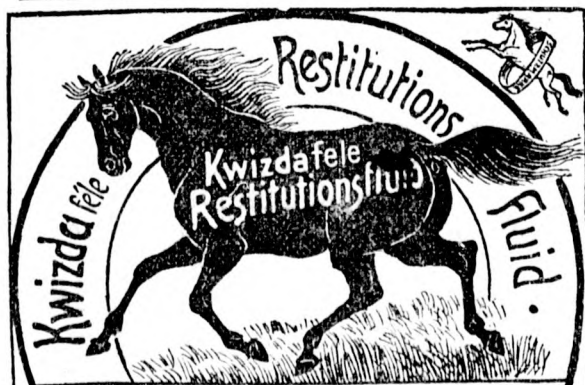
SANTAL EGGER

tiszta keletindiai Santal olajtartalma miatt meglepő sikeres hatása az ifjúság bántalmainál. Az orvosok is kedvelik és rendelik 1 üveg ára 3 kor.

Vidékre a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40 kor. Csak a törvényesen védett tigris-tej védj. valódi. Kapható a legtöbb gyógyszerárban Fő és szétküldési raktár „Mádor gyógyszerár”

Budapest, VI. Váci-körút 17.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla és Muraközy László gyógyszerárban.

Cs és szab. mosóvíz lovak részére.
1 üveg ára 2 korona 80 fillér. — 40 év óta az udvari istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő-és utóerősítőül, bizalomnál, inak merevségénél stb., az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható Austr. — Magyarország valamennyi gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferencz János kerületi gyógyszerész, Kornoburg, Bécs mellett. Cs és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghűléseknél.

Intés. Silányabb utáztatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,

csász. és kir. udvari szállítók. Rudolstadt.

HIRDETMÉNY.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik

a XXIII. magyar királyi államsorsjáték

rendezése. Az ezen sorsjáték után reméhető tiszta jövedelem közhasznu és jótékony ezélokra fog fordittatni.

Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **365.000 koronára ruznak** és pedig

1 főnyerem. 150.000 k.	2 nyerem. á 5.000 k.	50 nyerem. á 100 k.
1 „ 50.000 „	5 „ „ 2.000 „	100 „ „ 50 „
1 „ 20.000 „	10 „ „ 1.000 „	1000 „ „ 20 „
1 „ 10.000 „	20 „ „ 500 „	6500 „ „ 10 „

A huzás visszavonhatlanul **1902 december hó 30-án** Budapesten történik.

Egy sorsjegy ára **4 koronával van megállapítva.**

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedek igazgatóságnál Budapesten Csepel rakpart, Vámpalota), továbbá valamennyi posta, adó, vám és sóhivatalnál, — vasuti állomásokon s a legtöbb dohánytözsdeben és váltóüzletben.

Budapesten, 1902 évi jul. hó 1-én.

A m. kir. lottójövedeki Igazgatóság.

Tóth Gyula

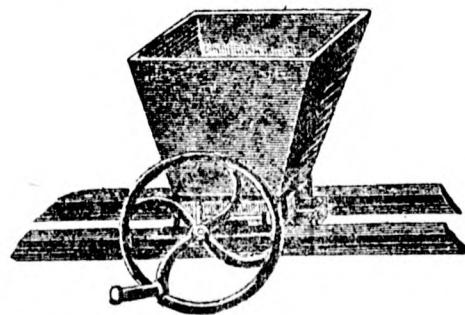
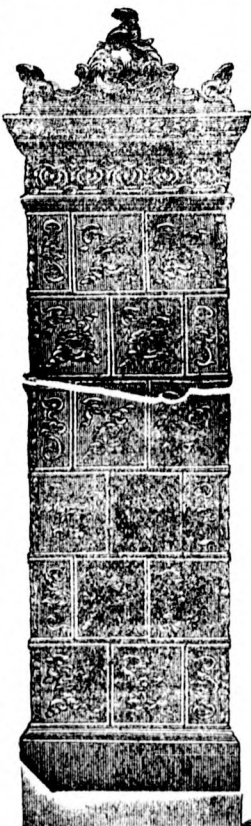
vaskereskedő DEBRECZEN,

Piacz- és Kossuth utca sarkán.

Ajánlja dus raktárát: vas, szerszám, épületvasalás, házi, kerti és konyha felszerelésekben.

Hatvan utca 2 ik szám alatti raktáramban nagyválaszték magyar és budveiszi gyártmányu porcellán

kályhákban, valamint első minőségű vasbutorok, fürdőkádak, jégsekreknyek és fényezett fémárak.

Szolid kiszolgálás! Jutányos árak!

Mészáros Miklós

a magyar kir. szabad. osztálysorsjegyek főelárusítója

Budapest, VIII., József-körút 22—24,

ajánlja a m. kir. szab. osztálysorsjegyek főárudájából való közvetlen beszerzését eredeti árakban:

1/8 1/4 1/2 1/1 korona.

Megrendeléseket czélszerűségből postautalványon kérem

Huzás már november hó 20 és 21-én.

A legszebb

és legjobb minőségű szalon, ebédlő, hálószoba

ágy és faliszőnyegek, csipke, szövet és plüs

f ü g g ö n y ö k,

ágy és asztalterítők,

Plüs, ui és flanel takarók,

selyem és kásmir paplanok,

afrik és lószőr madráczok,

linoleum és bőrvászon

a legnagyobb választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

7. új szőnyegházában
Kossuth-utca 11. Zádor-ház.

Eladó bor.

Vadász Emil

debreczeni

átkosföldi szőlőtelepén

az idei termés, mintegy

500 hectoliter

egészben vagy részletekben eladó.

Levél cím: (6-5)

Debreczen, Homokkert 185 sz.

Unghváry László

(Czegledi) 300 Hordas bor termő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőiskolájának. Árjegyzéke megjelent bor 5 krajczáról-fellele gemes csemeté, 2 forinttól fellele sima és gyökeres szőlőesszók: továbbá —16—18 forinttól fellele saját-termésű rendkívül finom újborok kaphatók. Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-vadoncz, akác- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.

Van szerencsém a n. é. közönségnek, b. tudomására hozni, hogy helyben, Simonffy-utca az új piacon, Sesztina Lajos ur házában

== Férfi szabó üzletet nyitottam. ==

Hivatkozva sok éven át szerzett tapasztalataimra és azon körülményre, hogy **Steier Gyula** czégyvezetőm, mint elsőrangú **szabász** mindenkor kiérdemelte megrendelői bizalmát, bizton hiszem, hogy a legmagasabb fokú igényeknek úgy a **modern szabás** valamint **mérsékelt árakkal** megfogok felelni. — Nagy raktart tartok valódi **angol és legfinomabb hazai szövetekből**

Tisztelettel

Steier M. C.

férfi szabó.

(10-6)

Rendkívüli szerencse BIHARI EDE

főarudájában, ahol eddig több mint

ÖT MILLIÓ

koronát fizettek ki, közötté

600,000 kor. a 69686. számra

600,000 kor. a 28718. számra

Nem kell gazdagnak lenni, hogy **de általa meggazdagodhatunk!** egy sorsjegyet vásároljunk.

SZERENCSE-NAPTÁR.

Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Decemb.
1 87259	1 43337	1 23711	1 73744	1 57927	1 59445	1 23730	1 57988	1 23917	1 18129	1 60800	1 23651
2 60492	2 78682	2 25817	2 82430	2 34236	2 95635	2 73512	2 45736	2 14211	2 82970	2 23685	2 45783
3 23612	3 69527	3 28774	3 98430	3 31332	3 23677	3 23547	3 69686	3 45793	3 95658	3 69511	3 23780
4 23704	4 73723	4 45740	4 57869	4 87207	4 82494	4 57884	4 61454	4 69588	4 43311	4 43226	4 18450
5 59434	5 28655	5 43929	5 98448	5 18427	5 14110	5 61473	5 31308	5 95699	5 73741	5 53418	5 78056
6 69537	6 57810	6 23767	6 69647	6 43923	6 73724	6 69613	6 95625	6 31320	6 18438	6 57900	6 76501
7 57868	7 73057	7 28659	7 53124	7 45710	7 91936	7 82333	7 15305	7 45769	7 34230	7 69629	7 95656
8 23663	8 23738	8 43444	8 57904	8 23731	8 78051	8 95670	8 28606	8 43207	8 67937	8 57856	8 95674
9 23532	9 23726	9 23528	9 23523	9 73698	9 62701	9 23797	9 73709	9 14241	9 73509	9 45778	9 67844
10 69675	10 18411	10 69623	10 34207	10 23615	10 53409	10 57938	10 28695	10 73649	10 73649	10 23655	10 69675
11 95691	11 82414	11 45702	11 57850	11 69606	11 28742	11 34222	11 82362	11 82316	11 28716	11 45745	11 78015
12 95674	12 73522	12 45723	12 34236	12 95626	12 57803	12 14226	12 43408	12 73607	12 18441	12 43245	12 28640
13 78098	13 43259	13 23756	13 80546	13 98443	13 28717	13 78087	13 95671	13 73507	13 25822	13 69667	13 45773
14 45702	14 69643	14 57951	14 43927	14 23665	14 28673	14 15392	14 25809	14 82302	14 14171	14 69686	14 78090
15 23683	15 95689	15 28733	15 82449	15 45748	15 45800	15 14135	15 82354	15 23600	15 69535	15 28621	15 14281
16 57810	16 11123	16 69661	16 73546	16 57909	16 34235	16 14170	16 69605	16 61484	16 14153	16 73648	16 69582
17 69699	17 57829	17 18496	17 82471	17 23783	17 87207	17 95692	17 28611	17 82401	17 45713	17 82485	17 18449
18 57979	18 53449	18 23604	18 82391	18 43235	18 73542	18 23628	18 14268	18 25809	18 78066	18 53444	18 23749
19 82259	19 15349	19 57817	19 45774	19 45722	19 23582	19 14144	19 95614	19 82484	19 57880	19 95666	19 56646
20 45759	20 45791	20 82496	20 23603	20 31318	20 73728	20 73510	20 23611	20 57914	20 73632	20 98438	20 53412
21 57900	21 14279	21 69582	21 23623	21 45736	21 78070	21 69570	21 73747	21 73711	21 95646	21 69567	21 28724
22 14265	22 73647	22 62749	22 43423	22 23623	22 69550	22 28706	22 14283	22 95607	22 57859	22 95642	22 95698
23 98432	23 69524	23 69605	23 82352	23 43421	23 57976	23 14249	23 82398	23 23713	23 69574	23 57954	23 80503
24 69659	24 61478	24 14101	24 78044	24 95686	24 78030	24 18421	24 23652	24 14243	24 23600	24 73740	24 69661
25 62744	25 98408	25 43310	25 43212	25 23674	25 95610	25 23578	25 95655	25 69553	25 78075	25 82301	25 43442
26 23702	26 43345	26 57982	26 31310	26 82342	26 14192	26 98415	26 34224	26 82322	26 61461	26 25812	26 95679
27 95680	27 69546	27 57830	27 73915	27 34206	27 57980	28 82322	28 82489	28 78062	28 73619	28 53420	28 98430
28 95680	28 80524	28 18408	28 34206	28 57980	28 69555	28 82322	28 82489	28 78062	28 73619	28 53420	28 98430
29 78098	29 23739	29 28759	29 69515	29 45749	29 14193	29 69626	29 45720	29 45735	29 23644	29 23644	29 78028
30 73630	30 73632	30 73632	30 73632	30 98417	30 43440	30 28641	30 18421	30 28690	30 18440	30 53435	30 82239
31 45757	31 23792	31 23792	31 31244	31 31244	31 31244	31 25839	31 73545	31 23517	31 23517	31 31324	31 31324

Mikor van a születésnapom?

Mindenki azt a számot vásárolja, amely véletlenül a neve- vagy születésnapjára fel van jegyezve. Ezen számokból nemcsak egész sorsjegy, de 1/2, 1/4, 1/8 is kapható. Csak azon legrosszabb esetnek küldök hasonló számot, ha a kért szám már el volna adva.

Az I. osztályú sorsjegyek ára:

egy nyolczad (1/8) —.75 frt vagy 1.50 k.   egy negyed (1/4) 1.50 frt vagy 3.— k.
egy fél (1/2) 3.— „ „ 6.— „   egy egész (1) 6.— „ „ 12.— „

Eredeti sorsjegyeket utánvétellel vagy a betétösszeg előzetes beküldése ellenében küldök. Minden rendeléshez a hivatalos tervet ingyen melléklek. A hivatalos nyereményjegyzéket huzás után azonnal küldöm. Sziveskedjék megrendeléseit azonnal, de legkésőbb

f. évi november hó 8-ig

(5-3)

megrendelhetők.

BIHARI EDE
Budapest, Városház-utca 14.

Divatos, jutanyos
Női felöltők

beszerzésére ajánljuk

RÓZSA LAJOS legnagyobb nőifelöltő áruházát
Debreczen, Kistemplom bazár.

A divatszalonba látható ábrák bármelyike ezen
áruházban megkapható.

10-8

Csikes Ernő férfi szabó

Fötér 58 sz. Ipar és kereskedelmi bankpalota.

Készít uri, polgári, katonai, papi és mindenféle

egyenruhákat

a legújabb divat és szabás szerint, — állandó raktár **kitünő minőségű**

külföldi és hazai kelmékből.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve,

12-4

tisztelettel **CSIKES ERNŐ.**

Hirdetmény.

A debreczeni »Csizmadia Árucarnok Szövetkezet« Csapó-utczai 17 sz.
házánál (Korona vendéglő)

2 utczai bolthelyiség

1903 május 1-től számítandó 3 vagy 6 évre együttesen — esetleg külön-
külön **f. évi november hó 9-én vasárnap d. e. 11 órakor** a csizmadia áru-
carnokban tartandó nyilvános árverésen bérbe fog adatni.

A feltételekre nézve bővebb felvilágosítással készségesen szolgál II. Hü-
velyes-utca 6.

Kurucz Miklós

társulati elnök.

Aki utazó bundát, ször-
me saccot, lábzsákot, téli
felöltőt, csizma nadrágot,
gazdász kabátot, téli öl-
tönyt beszerezni óhajt, sa-
ját érdekében kérem előbb

a legnagyobb debreczeni

ruha áruházat,

ahol csakis a legjobb mi-
nőségű áruk tartatnak rak-
táron, megtekinteni.

NEUMANN M.

cs. és kir. udzari szállító.

Debreczen, piacz utca 49.

a m. kir. postával szemben.

12-4

**Téli ruhák
tisztítását**

kifogástalanul teljesíti
Hrabéczy Antal

kelmefestő és vegytisztító
intézete

Debreczen

Széchenyi utca 42.

Üzlethelyiség az utczára. 20-8